

Вшанування
ліквідаторів

Озираючись на рік,
що минає

Об'єкту «Укриття»
виповнилося 37 років

22 грудня 2023 | №19
(1560)

НОВИНИ ЧАЕС

Офіційна газета ДСП «Чорнобильська АЕС»

ВІТАЄМО З ДНЕМ ЕНЕРГЕТИКА!

Вшанування ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС

14 грудня промисловий майданчик ЧАЕС відвідала делегація Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України на чолі з Першим заступником Міністра Олександром Краснолуцьким.

Біля адміністративної будівлі Чорнобильської АЕС представники міністерства, керівництво Державного агентства України з управління зоною відчуження та підприємств зони відчуження поклали квіти до меморіалу жертвам Чорнобильської катастрофи.

Після церемонії вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС пан Краснолуцький та виконувач обов'язків голови ДАЗВ Андрій Тимчук особисто вручили відомчі відзнаки персоналу ЧАЕС, який перебував на вахті.

Подяками Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України відзначено:

Олександра Міназова — начальника зміни цеху атомної електростанції, цех радіаційної безпеки; **Олександра Коломійця** — водія автотранспортних засобів, транспортний цех; **Валерія Пирога** — інженера-технолога 1 категорії, цех з поводження з радіоактивними відходами; **Володимира Вайкума** — інженера з ремонту 2 категорії, електричний

цех; **Юрія Панкрашина** — старшого майстра з ремонту 1 групи, ремонтно-механічний цех; **Ігоря Шишкіна** — заступника начальника цеху (з ремонту); **Сергія Копитіна** — слюсаря з контрольно-вимірювальних приладів та автоматики 6 розряду, цех теплової автоматики та вимірювань; **Віктора Бондаренка** — машиніста компресорних установок 5 розряду, цех зняття з експлуатації; **Андрія Зайцева** — майстра зміни 1 групи, цех з поводження з від-

працьованим ядерним паливом; **Галину Яшину** — дезактиваторницю 2 розряду, адміністративно-господарський цех.

Подяки ДАЗВ вручено:

Валерію Юценку — машиністу тепловоза, цех з поводження з відпрацьованим ядерним паливом; **Сергію Вініцину** — майстру 1 групи, ремонтно-механічний цех; **Валентину Свириденку** — оператора «гарячої» камери 6 групи, цех з поводження з відпрацьованим ядерним паливом; **Миколі Володьку** — водію автотранспортних засобів, транспортний цех; **Михайлу Ухіну** — електрослюсарю з обслуговування автоматики та засобів вимірювань електростанцій 6 групи, цех теплової автоматики та вимірювань; **Олегу Оксіню** — провідному інженеру з радіаційної безпеки, ЦРБ; **Володимиру Пліскунову** — майстру дільниці 1 групи, електричний цех; **Володимиру Мишку** — переробнику радіоактивних відходів 6 розряду, цех з поводження з радіоактивними відходами; **Олександрю Ободовському** — машиністу крана (кранівнику) 6 розряду, цех зняття з експлуатації; **Сергію Михальову** — слюсарю з ремонту та обслуговування систем вентиляції та кондиціонування 5 розряду, ЦЕОУ (НБК).

До пам'ятного знаку загиблим героям-ліквідатором було покладено живі квіти.

Підсумки 2023 року. Озираючись на рік, що минає

2023 рік, як йому й годиться, відповідно до законів астрономії, неупинно добігає кінця. Він був важким. Він був багато у чому трагічним. Він був у чомусь непевним. Проте, він минає — а ми залишаємось із планами, надіями та сподіваннями на майбутнє. І це дарує оптимізм.

Про те, яким видався цей рік для Чорнобильської АЕС, розповів директор технічний (-головний інженер) Олександр ТІТАРЧУК:

— 2023-й щоденно перевіряв нашу витривалість, але віддана робота колективу ЧАЕС дозволила побороти усі складнощі.

Відновлення

Зараз я можу впевнено сказати, що у 2023 році ЧАЕС майже повністю відновилася після російської окупації, однак через її відлуння та недофінансування підприємства ми не змогли виконати близько двадцяти важливих задач.

Наприклад, вже на жовтень цього року було заплановано завершення раннього демонтажу нестабільних конструкцій об'єкта «Укриття». Однак

натомість окупанти зірвали усі наші графіки і ми змушені починати цю роботу майже з нуля. Зокрема, цього року ми змогли обґрунтувати продовження терміну експлуатації об'єкта «Укриття» на наступні 6 років — до 2029.

Реалізовано 4 масштабні проекти науково-технічного супроводу робіт на комплексі НБК-ОУ.

Персонал, що займається експлуатацією нового безпечного конфайнмента та об'єкта «Укриття» продовжує виконувати усі регламентні роботи і підтримувати комплекс у безпечному стані.

Цьогоріч ми відновили перевезення відпрацьованого ядерного палива зі старого сховища у нове. Наші інженери та оператори постійно підтримують свої навички: проводять тренування та регулярно обслуговують обладнання.

Поводження з РАВ

У 2023 ЧАЕС безперебійно працювала з радіоактивними матеріалами. За рік ми очистили понад 2 200 кубометрів радіаційно забруднених вод. За обсягом це цілий олімпійський басейн.

Також, цьогоріч ми повністю виконали завдання з перевезення на захоронення рідких радіоактивних відходів.

Крім цього, виконувались роботи з демонтажу та фрагментації всередині машинного залу ЧАЕС. Усього сформо-

вано близько 90 упаковок радіоактивно забрудненого обладнання та матеріалів загальною вагою 60 тонн.

Міжнародне співробітництво

Окрім наших власних зусиль, виконувати усе згадане вище нам допомагають наші міжнародні партнери та окремі благодійники. За їх підтримки ми закриваємо важливі технічні та соціальні сторони роботи.

Цьогоріч, після відкриття постійного представництва, ми пліч-о-пліч працюємо з МАГАТЕ.

Два їх експерти цілодобово перебувають на промисловому майданчику станції. Зі свого боку вони сприяють контролю ядерної безпеки на ЧАЕС та допомагають зміцнити співпрацю станції з Агентством в умовах повномасштабної війни російської федерації. За цей рік вже пройшло 19 ротаций наших колег з МАГАТЕ.

Окрім того, в листопаді в онлайн-форматі відбулася урочиста нарада, яка започаткувала серію заходів з підтримки психічного здоров'я персоналу АЕС України. Ця робота є частиною великої комплексної медичної програми МАГАТЕ, оголошеної Генеральним директором Агентства паном Рафаелем Гроссі 26 квітня 2023 року.

Головною метою медичної програми є надання оперативному персоналу українських АЕС доступу до послуг з консультування та підтримки психічного здоров'я. Це дозволить забезпечити безперервну готовність такого персоналу до виконання своїх обов'язків.

У 2023 році була відчутна присутність ЧАЕС на різних національних і міжнародних заходах. Увесь світ хоче почути наш досвід та пропозиції як у питаннях зняття АЕС з експлуатації, так і в

питаннях роботи під час та після

збройної окупації. Як наслідок, цього року близько 50 наших експертів взяли участь у різних заходах по всій Європі та світу — очно та онлайн.

Освітньо-наукова діяльність

ЧАЕС у співпраці з Агентством регіонального розвитку міста Славутича виступила співорганізатором шести міжнародних наукових подій, які стосувалися теми радіаційної безпеки, поводження з ядерним паливом, радіоактивними відходами тощо.

Звісно ж, не можна не згадати про підписання угоди про співпрацю між ЧАЕС та КПІ. На основі цієї угоди ЧАЕС зможе приймати до себе на практику студентів КПІ і дарувати Україні спеціалістів у сфері атомної енергетики. З іншого боку, працівники нашої станції зможуть навчатися у виші без відриву від роботи.

Місце зустрічі — ЧАЕС

Варто також сказати, що цього року станція стала майданчиком для зустрічі важливих гостей.

У липні ЧАЕС приймала глав іноземних дипломатичних представництв на чолі з керівником Офісу Президента України Андрієм Єрмаком.

Володимира Зеленського.

Метою зустрічі було обговорення Форуму миру Володимира Зеленського.

Також станцію відвідав колишній очільник Google Ерік Шмідт, очільниця канадського регулюючого органу Руміна Велші, посол Франції в Україні Етьєн де Понсен та два візити здійснили українські урядовці на чолі з Міністром захисту довкілля та природних ресурсів України Русланом Стрільцем.

Тримаймо стрій!

Цьогоріч станція пройшла серію реорганізацій. У надзвичайно складних умовах, які склалися в Україні через російську війну, ми були змушені адаптувати наші процеси. А це, в свою чергу, призвело до змін у цехах, службах, відділах та інших підрозділах станції.

До наступного року ми переходимо з професійним колективом чисельністю 2400 осіб. Це кращі з кращих спеціалістів, яким можна довірити такий складний та небезпечний об'єкт як ЧАЕС.

Отже, незважаючи на складну ситуацію, що супроводжувала нас протягом усього у 2023 року, ми виконали максимально можливий обсяг робіт за умов воєнного стану.

Підприємство працює у стабільному режимі. Невиконаними залишаються заходи, що потребують подолання обмежень воєнного стану.

Сподіваюся, що 2024-го року українцям вдасться вибити російських окупантів з нашої землі. Від імені колективу ЧАЕС бажаю Силам Оборони України витримки та найшвидшої Перемоги. Бо це — запорука вільного життя та продуктивної роботи будь-якого підприємства.

Бережіть себе.

Працюйте на Перемогу.

Слава Україні!

Герої російсько-української війни

Другий рік триває російсько-українська війна — війна, підступно розпочата без причин та оголошення, війна, «заведена» в Україну з усіх мислимих та немислимих напрямків, з півночі, півдня та сходу, зокрема й через зону відчуження ЧАЕС. Людині при здоровому глузді до лютого 2022-го року таке навіть уявити собі було неможливо.

Другий рік Чорнобильська АЕС працює у жорсткому режимі воєнного часу — з усіма його складнощами, обмеженнями та непевностями.

Другий рік свою рідну країну захищають колишні та чинні працівники Чорнобильської АЕС, які пішли добровольцями або були призвані до лав українського війська. Їх чимало, і кожен з них гідний поваги та величезної подяки від тих, хто сьогодні в тилу.

У 2023-му війна забрала життя ще п'яти наших мужніх воїнів. З урахуванням втрат 2022-го вже вісім працівників ЧАЕС повернулися до своїх домівок на щиті. Вічна їм пам'ять...

Молодший сержант ЗСУ
01.09.1975 — 30.03.2023
Бахмут

МІХНЕВИЧ
Олег

Солдат ЗСУ
07.02.1992 — 11.05.2023
с. Богданівка, Бахмутський район

МОРДОВЦЕВ
Олександр

Солдат ЗСУ, учасник АТО-ООС
29.04.1987 — 16.06.2023
с. Роботине, Запорізька область

ФІЛАТОВ
Андрій

Солдат ЗСУ
07.07.1981 — 09.05.2023
с. Стариця, Харківська область

ШАБАНОВ
Сергій

Молодший сержант ЗСУ
05.09.1989 — 14.07.2023
с. Білогорівка, Луганська область

ЄРОЄВ
Антон

Об'єкту «Укриття» виповнилося 37 років

(Закінчення. Початок матеріалу у попередньому номері)

У 2021 році ДСП ЧАЕС було укладено договір з ТОВ ЮТЕМ-ІНЖИНІРІНГ на розроблення робочого проекту по об'єкту «Новий безпечний конфайнмент (НБК). Пусковий комплекс 2 (ПК-2). Демонтаж нестабільних конструкцій об'єкта «Укриття» ДСП ЧАЕС в частині раннього демонтажу».

За неповний рік довоєнного часу підрядник встиг виконати чималий обсяг робіт, проте збройна агресія росії проти України внесла в динамічно виконуваний проєкт свої негативні корективи.

У 2022 році виконання робіт відповідно до цього договору було призупинено — як внаслідок бойових дій, так і з причини природного у воєнних умовах браку фінансування ДСП ЧАЕС. У 2023 році фінансування робіт за цим договором також було відсутнє.

Водночас, стало зрозуміло, що Чорнобильська АЕС неспроможна виконати «ранній» демонтаж до 31 жовтня 2023 року — строку гарантованої проєктом «Стабілізація» стійкості конструкцій ОУ. Більш-менш реальним терміном, коли підприємство здатне провести «ранній» демонтаж, є жовтень 2029 року.

Відповідно, виникла нагальна необхідність продовження експлуатації локалізуючої споруди (ЛС) ОУ приблизно на 6 років (враховуючи 2 роки для розробки робочого проєкту демонтажу і 4 роки на виконання «раннього» демонтажу).

Протягом періоду до 2029 року ДСП ЧАЕС потрібно забезпечити реалізацію заходів з підтримки рівня безпеки (надійність, стійкість, несучу спроможність) ЛС ОУ не нижче того, що був досягнутий у 2008 році.

Довідково. Виконані у період з 2004 по 2008 роки невідкладні стабілізаційні заходи суттєво підвищили рівень безпеки локалізуючої споруди, який був визнаний прийнятним до 31.10.2023, враховуючи 15-річний проєктний термін з дати підписання державною комісією в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта.

плуатацію закінченого будівництвом об'єкта.

За цей час мав бути споруджений НБК і виконаний «ранній» демонтаж найбільш нестабільних конструкцій ОУ. Тому в Ліцензії на експлуатацію комплексу НБК-ОУ, який було введено в промислову експлуатацію в 2021р., встановлено термін 31.10.2023 для завершення виконання «раннього» демонтажу.

Але з низки об'єктивних причин (незабезпечення своєчасного повного та стабільного фінансування робіт, поширення COVID-19, агресії рф проти України, включаючи окупацію майданчика Чорнобильської АЕС у лютому-березні 2022 року) ДСП ЧАЕС не змогла виконати ранній демонтаж нестабільних конструкцій.

З метою узгодження продовження терміну експлуатації будівельних конструкцій ЛС ОУ до 31.10.2029 ДСП ЧАЕС у 2023 році було розроблено та узгоджено з Держатомрегулювання відповідне «Рішення про проведення переоцінки безпеки ЛС ОУ...».

30 жовтня 2023 року Держатомрегулювання внесено зміни до ліцензії на експлуатацію комплексу НБК-ОУ щодо строку демонтажу нестабільних конструкцій:

- до 31.10.2025 року ДСП ЧАЕС має роз

робити та затвердити робочий проєкт демонтажу нестабільних конструкцій ОУ;

- до 31.10.2029 року згідно з проєктом виконати демонтаж нестабільних конструкцій ОУ.

Що ж далі?

В умовах жорсткої економії державних коштів особливу важливість для ЧАЕС має міжнародна співпраця з ЄБРР, що дозволяє залучити кошти міжнародної спільноти для виконання важливих завдань з перетворення ОУ.

11 липня 2023 року за результатами Асамблеї вкладників рахунку Міжнародного співробітництва для Чорнобиля (РМСЧ) було схвалено виділення коштів для завершення передпроєктних робіт на об'єкті «Укриття», як важливого підготовчого етапу для демонтажу нестабільних конструкцій об'єкта «Укриття».

Наразі триває процес укладання грантової угоди між ЄБРР та ДСП ЧАЕС, після підписання якої за правилами ЄБРР буде обрано підрядника для завершення передпроєктних робіт з демонтажу нестабільних конструкцій об'єкта «Укриття», а отже, після виконання цих робіт можна буде приступати до розробки робочого проєкту з демонтажу відповідно до вимог будівельних норм та правил.

Конференція МАГАТЕ: з проєкцією у майбутнє

Наприкінці листопада Міжнародне Агентство з атомної енергетики організувало конференцію з огляду реалізованої діяльності, пов'язаної з виведенням ядерних об'єктів з експлуатації. Особливий акцент було зроблено на навчання та ініціативи щодо розвитку людських ресурсів. Захід відбувся у рамках дворічного форуму Міжнародної мережі зняття з експлуатації.

Головною метою зустрічі у Відні був обмін досвідом щодо стану та прогресу програм зняття з експлуатації в різних країнах, зосередження уваги на різних аспектах розвитку людських ресурсів для зняття з експлуатації.

Чорнобильську АЕС на заході представив **начальник інженерного центру Максим ПРОЦЕНКО**. Він розповів про те, чому ця подія актуальна для нашої

станції:

— На етапі зняття з експлуатації ядерних установок, значна увага приділяється технічним аспектам виконання робіт. Підготовка та підвищення кваліфікації персоналу, що займається зняттям з експлуатації, стає дедалі важливішою та вагомішою. Навчання персоналу слід розглядати як невід'ємну частину діяльності зі зняття з експлуатації.

В рамках заходу мною було представлено презентацію щодо накопиченого досвіду Чорнобильської АЕС на етапі зняття з експлуатації, виклики, досягнення, поточний стан станції та найближчі плани.

Зокрема, досвід Чорнобильської АЕС свідчить про надзвичайну важливість підготовки персоналу, підтримку його кваліфікації та вагоме значення нав-

- чально-тренувального центру в цьому процесі.

Обмін досвідом у сфері зняття з експлуатації за напрямком підготовки персоналу має важливе значення для безпечного, надійного та економічно-ефективного впровадження програм зняття з експлуатації.

Чорнобильська АЕС має цінний досвід зі зняття з експлуатації за багатьма напрямками, який цікавий іншим країнам-учасникам заходу.

Цей захід, став свого роду активатором двостороннього співробітництва для вирішення існуючих питань щодо зняття з експлуатації ядерних установок та підготовки персоналу.

Ukraine NOW

Газета: «Новини ЧАЕС»

Засновник: ДСП «Чорнобильська АЕС»

Газету засновано у 1995 році. Свідectво про держреєстрацію друкованого засобу масової інформації Кі №830 від 11 листопада 2004 року.

Рукописи, надані в редакцію, не редагуються й не рецензуються. Редакційна колегія може не поділяти точку зору авторів публікацій.

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь

Над номером працювали: Майя Руденко, Віталій Медвідь, Анастасія Єрашова, Дмитрій Корчак

Зворотній зв'язок: korchak@chnpp.gov.ua
+380 4593 421 97